

Jutlus Nõos P, 24.12.22 kell 16.00, jõuluõhtu

Lektsioonid: 1Ms 3:15, 1Ms 12:2, 1Ms 26:4, 1Ms 49:8,10, 5Ms 18:18,19, Ps 89:4,5, Mi 5:1, MI 3:1, Lk 2:1–7, Lk 2:8–14, Lk 2:15–20, Tt 2:11–14

Jutlus: Lk 2:13j

Laulud: 16 (1–3); 38 (1–2); 12 (1–4); 32B (1–3); 22 (1–4); 23 (1–3); 18A (1–2, 6); 34 (5); 37B (1–2); 29 (1–3)

*Äkitselt olid koos inglisa taevased väed Jumalat kiitmas: „Au olgu Jumalale kõrges ja maa peal rahu, inimestest hea meel!”*

Küllap on see kirjakoht aasta-aastalt jõululaupäeval kõlavast jõuluevangeeliumist üks tuntumaid: on see ju saanud koha kiriku liturgias, kasutatud arvukais muusika- ja kunstiteostes, kirjutatud ja kõlanud paljudes jõulusoovides läbi aegade.

Siiski valisin tänase 2022. aasta jõuluõhtu jutluse aluseks just selle kirjakohta, kuna elame ajal, mil rahust räägitakse ja mõeldakse jälle rohkem kui tavaliselt: on ju Euroopas käimas sõda (seda paljukorratud fakti tulebki korrata niikaua, kuni sõda läbi saab!).

Kuidas mõista taevaste vägede kiidulaulu tol imelisel jõuluööl Petlemma väljade kohal?

Küllap olete kõik olnud oma elus kokkunenud loodusnähtustest: tuisust, tormist, kõrvetavast päikesest ja ähvardavate äiksepilvedega taevast. Tahes-tahtmata tekib inimlapsel siis tunne, et taevas on mingil viisil tema vastu.

Tolle öö kohta Petlemma lähedal jutustab aga evangelist, et taevased väed kiitsid Jumalat. Ja kiitsid nii, et see oli esmakordselt pärast Aadama ja Eeva pattulangust mõeldud kuulamiseks inimestele, kellest Jumalal nende patu tõttu polnud varem hea meel. Jumal oli varem nende eest jäänud varjatuks, kuid avaldas end nüüd taevaste vägede läbi inimestele.

Tollane inimene võis taevaste vägede all kujutleda ka tähistaevast oma tuhandete lõunamaa öös heledasti siravate tähtedega. Ja võib kujutleda, mis tunne oli karjastel, kui nad nägid kogu seda hoomamatut tähistaevast järsku neile arusaadavas keeles laulvat.

Taevas polnud tol ööl enam inimeste vastu, vaid nende poolt. Taevas oli sõbralik ja heatahtlik.

Need inimeste vastu sõbralikud väed laulsid: maa peal on rahu! Millist rahu nad silmas pidasid? Kas rahu sõdadest?

Püüdsin uurida, millised sõjad meie ajaarvamise algul, Kristuse sünni paiku maailmas käisid. Tundus tõesti, et vähemalt Rooma riigis oli sel hetkel suhteline rahu (eks ajaloolased või mind parandada). Kuid varsti läks sõda jälle lahti ja nii on kestnud kuni meie ajani välja: erinevad sõjad eri piirkondades, geograafiliselt lähedsed sõjad inimesi rohkem mõjutamas, kaugemad vähem.

Ja ometi on läbi aegade osa inimesi teistele kõnelenud, et rahu on võimalik. Need inimesed jagunevad kaheks.

Esimesed arvavad, et inimlik rahu on võimalik. Nt Piibli VT-st leiame Jeremija raamatust kohti, kus prohvet kaebab, et rahva vaimsed juhid, preestrid ja valeprohvetid ütlevad, et kõik on hästi, ehkki see pole tõsi. Jr 6:14: „Ja mu rahva vigastust ravivad nad pinnapealselt, öeldes: „Rahu, rahu!”, kuigi rahu ei ole.“ Babüloonia riigi invasiooni 6. sajandil eKr ette näinud prohvet Jeremija hoiatab rahvast põhja poolt läheneva hädaohu eest, kuid preestrid ja valeprohvetid rahustavad rahvast, et pole vaja karta. Eks ole see ju poliitlises mõttes loomulik käitumine: milleks ajada rahvast ärevusse – võib ju kaotada nende poolehoidu!

Nõukogude ajal elanud inimesed mäletavad pärast II ms külma sõja ajal pidevalt kõlanud rahuvõitluse-juttu. Oli isegi üks anekdoot riigijuhist Brežnevist: „Mis ühist on Karlssonil Katuselt ja Leonid Iljitš Brežnevil? Mõlemad lendavad ringi ja hüüavad: „Rahu, ainult rahu!”“

Kõik aga teadsid, et tegelikult on NSV Liidu poliitiline lavvik rahumõtetest kaugel. Seda näitas kasvõi tungimine Afganistani 1980. aastal – tegu, mille mõttekuse üle ma tollal peagi sõjaväekohuslase ikka jõudes nii väga ei juurelnudki, kuid mille sarnasus praeguse Ukraina-sõjaga on ilmne.

Ka Euroopa on ju pärast NSV Liidu lagunemist klammerdunud lootusse, et Venemaa taltub ja

hakkab lõpuks rahumeelselt elama, kuid seda pole juhtunud. Osa Euroopast on seda kogu aeg teadnud, kuid neid on olnud vähemus ja nende hääl pole olnud piisavalt tugev, et ohuks valmistuda. Niisiis pole n-ö inimlikel tingimustel, veenmise ja kokkulepetega sõlmitud rahu iialgi püsiv.

Teine osa inimesi, kes väidavad, et rahu on võimalik, väidavad seda aga õigusega. Need inimesed, kristlased, toetuvadki just sellele Petlemma väljade kohal kõlanud taevavägede rahulaulule, millest kõneleb tänase jutluse kirjakoht.

See rahu pole selline rahu, mida on võimalik saavutada üksteise veenmise ja kokkulepete teel, vaid see rahu on rahu Jumala ja inimeste vahel.

Seda rahu ju varem polnud. 1Ms 6:6 on lausa kirjutatud, et „Issand kahetses, et ta inimese oli teinud maa peale, ja ta süda valutab.“ Tuli veeuputus, mis hävitas peaaegu kogu elava. 4Ms öeldakse tihti, et Issanda viha süttis põlema Iisraeli rahva vastu, keda ta oli küll ära valinud, kuid kes oma Issanda sõna kuulata ei tahtnud. Prohvet Malaki raamat ehk viimane VT raamat lõpeb aga hoiatusega, et Jumal võib maad lüüa needusega, kui rahvas oma Issanda poole ei pöördu.

Seega polnud Jumalal oma loodud inimkonnaga rahul. Ja selleks, et selle rahuni jõuda, oli tarvis ohvrit, mis lepitaks inimeste eksimused oma Issanda vastu.

Just seda rahu kuulutasidki taevased väed tol jõuluööl Petlemma väljade kohal! Karjaste jaoks oli vaatepilt kindlasti lummas ja imeliselt rahustav, kuid vaevalt, et nad lõpuni mõistsid, millega tegu.

Alles Jeesuse jüngrid hakkasid enam mõistma, kuuldes Jeesuse sõnu, mida loeme Jh 14:27: „Rahu ma jätan teile, oma rahu ma annan teile. Mina ei anna teile nõnda, nagu maailm annab. Teie süda ärgu ehmu ega mingi araks!“ Ja meiegi võime nüüd mõista, mis vahe on sellel rahul, mida saavutatakse inimeste vahel veenmise ja kokkulepetega, ja sellel, mis tuleb taevast.

2022 aasta tagune sündmus on andnud rahule täiesti uue tähenduse. See pole mitte vägivald puudumine, vaid sisemine rahunemine, rahus olemine. Ja see rahu pole saavutatav mitte vaimsete harjutustega nagu mõned antiikfilosoofia ja idafilosoofia voolud õpetavad, vaid Jumala rahu tuleb ainult usaldusest Jumala vastu Jeesuse Kristuse läbi ja Püha Vaimu osaduses.

Nõnda on võimalik keset inimlikke konflikte ellu jääda. Ja nõnda on võimalik ületada ka kaduvuse rünnakud. Sest Jumala rahu kätkeb endas ka võitu surma üle.

Kui Jh 20. peatüki järgi Jeesus pärast surnuist üles tõusmist ilmus oma jüngerile, siis ütles ta neile: „Rahu teile!“ See on küll tavaline idamaade tervitus *šalom*, kuid meie kristlastena teame, et see oli palju rohkem. See oli julgustussõna Jumala rahust, mis on Jeesuse Kristuse surnuist üles äratanud ning äratav surnuist ka kõik need, kes Temasse usuvad.

Tõsi, Ilm peatükkides 6–8 on kirjutatud taevase rullraamatu kohta, mis paistab olevat midagi Jumala õndsusloo kirjelduse taolist. Tall ehk Kristus avab selle seitse pitsert ja teise pitseri avamise kohta öeldakse Ilm 6:4: „Ja tuli välja teine, tulipunane hobune, ning selle seljas istujale anti voli võtta ära rahu ilmamaa pealt, et inimesed üksteist tapaksid, ning talle anti suur mõõk.“

Milline rahu siin ära võetakse? Kas võetakse ära inimeste võime üksteist rahule veenda ja kokkuleppeid sõlmida ehk inimlik rahu? Või võetakse ära lausa Jumala rahu, taevad justkui suletakse inimeste eest? Seda teab ainult Jumal!

Mt 10:34 ütleb ka Jeesus: „Ärge arvake, et ma olen tulnud rahu tooma maa peale! Ma ei ole tulnud tooma rahu, vaid mõõka...“ Mida see mõte võiks tähendada? Küllap seda, et täielik rahu kõigi inimeste vahel polegi selle maailma ajastul võimalik. See inimlik rahu, mida pakuvad inimesed ja Jumala rahu, mida pakub Kristus, on omavahel olemuslikult konfliktis ja see konflikt ei lahene enne, kui tuleb maailma ajastu lõpp.

Ja ometi on Jeesuse Kristuse sünd 2022 (või veidi enam) aastat tagasi kinnitanud, et maa peal on nüüdsest võimalik rahu leida ja Jumal pole inimkonnale enam pahane. Olgu siis minu ja Nõo koguduse jõulusoov sulle, kallis jõuluõhtu kogudus, selline: otsi oma elus Jumala rahu, kuni selle leiad. Sest Jumala rahu pole muinasjutt, vaid tõeliselt olemas!

Aamen.